

Telmatogeton japonicus

Vänster: Fjärdermyggan *Telmatogeton japonicus* på en grönalg. Höger: En samling individer av *T. japonicus* som sammanstrålat på en träbit täckt med grönalger för att para sig.

© Malcolm Storey

Svenskt vardagsnamn	Saknas
... och på andra språk	Engelska: midge (samlingsnamn);
Vetenskapligt namn	<i>Telmatogeton japonicus</i>
Organismgrupp	Familj Fjärdermyggor (Chironomidae), Klass insekter (Insecta), fylum leddjur (Arthropoda)
Storlek och utseende	Fjärdermyggor har en lång smal bakkropp och vingar som hålls parallellt med kroppen i vila (se bilden till vänster). Snabeln är kort och inte framåtriktad, till skillnad mot stickmyggornas som är framåtriktad och relativt lång. <i>Telmatogeton japonicus</i> genomgår under sin livscykel en fullständig förvandling, d.v.s. från ägget utvecklas en larv som bildar en puppa som kläcks till en adult individ. Larvstadiet lever i rör som är stadigt fästade mot underlaget. Röret skyddar mot predatorer och hindrar att larverna blir bortsköljda av vågor.

Kan förväxlas med	
Geografiskt ursprung	Sannolikt kommer den från Stilla Havet. Japan och Hawaii diskuteras som möjliga ursprungsområden.
Första observation i svenska vatten	2007 fann man alla olika utvecklingsstadier av <i>T. japonicum</i> , larver, puppor och vuxna individer, på fundament till vindkraftsverk i havet utanför Kalmar.
Förekomst i svenska havs- och kustområden	För närvarande är vindkraftsfundament i södra Kalmarsund den enda kända fyndorten i svenska vatten.
Övrig förekomst utanför ursprungligt utbredningsområde	Första observationen av <i>Telmatogeton japonicum</i> i Europa gjordes strax norr om den tyska hamnstaden Kiel i sydvästra Östersjön. I dag finns den i södra Östersjön och i Finska viken. Den finns längs både den europeiska och nordamerikanska atlantkusten och på de Mitt-Atlantiska öarna, från Azorerna och Madeira, till Island och t.o.m på Surtsey, vulkanön som bildades 1960 nära isländska kusten. I Stilla havet har man funnit arten vid Australiens kuster.
Troligt införselsätt	De flesta fynd av <i>T. japonicus</i> längs europeiska atlantkusten och i Östersjön har gjorts nära stora hamnar, och man kan därför anta att fartygstransporter har varit en viktig spridningsväg.
Miljö där arten förekommer	<i>Telmatogeton japonicum</i> klarar att leva och reproducera sig under mycket varierande och fysiologiskt påfrestande förhållanden, vilket gör den framgångsrik när det gäller att erövra nya livsmiljöer. Aktiva former av alla livsstadier, larver, puppor och vuxna individer, återfinns under hela året och vuxna myggor är ute och flyger även då temperaturen är under 0 °C. Larverna lever i rör som sitter fast på hårda underlag. Arten tål stora fluktationer i salthalt och återfinns i såväl lågsalina brackvatten som i rent marina miljöer. <i>T. japonicus</i> lever på hårda substrat, vilket inkluderar klippor i tidvattenzonen men också pirar eller bojar och vindkraftverk långt ute till havs. Man har även funnit den på fastsittande på skeppsskrov, vilket styrker hypotesen att spridning sker via fartygstrafik.
Ekologiska effekter	Eftersom <i>T. japonicus</i> är aktiv även under vintern kan den komma att utgöra ett viktigt födotillskott för fåglar under de tider på året då det normalt sett är ont om föda. Detta skulle alltså vara en positiv effekt av denna invaderande art. I Nederländerna har man sett att migrerande vadare konsumerar stora mängder <i>T. japonicus</i> .
Andra effekter	Okända
Övrigt	Man finner täta populationer av <i>T. japonicus</i> i

	anslutning till många havsbaserade vindkraftsparker. Man skulle därför kunna gissa att med ett ökat antal nybyggda parker kommer arten att expandera sin utbredning ytterligare.
MER OM BILDEN • © Malcolm Storey, BioImages - Virtual Field-Guide (UK), Artidentifiering gjord av Ian McLean. http://www.bioimages.org.uk/ KÄLLOR TILL FYNDLOKALER OCH ARTBESTÄMNING • Y. Brodin, Y och M. H. Andersson, The marine splash midge <i>Telmatogon japonicus</i> (Diptera; Chironomidae)—extreme and alien? 2009 Biological Invasions, 11:1311-1317 http://www.springerlink.com/content/r7q65v3258451x37/ • J. Raunio, L. Paasivirta och Y. Brodin, 2009, Marine midge <i>Telmatogon japonicus</i> Tokunaga (Diptera:Chironomidae) exploiting brackish water in Finland, Aquatic invasions, 4(2):405-408, http://www.aquaticinvasions.net/2009/AI_2009_4_2_Raunio_etal.pdf. • Detta faktablad om <i>Telmatogon japonicus</i> skapades den 20 november 2009 av Kerstin Magnusson	